

Stručni rad

KREATIVNOST MLADIH U SLUŽBI OČUVANJA OKOLIŠA

Aleksandra Hohnjec, mag. oec., mentor
Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar

mr.sc. Jadranka Dorešić, dipl. oec., savjetnik
Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad

Sažetak

Ekološka održivost postaje sve važnija tema u obrazovnom sustavu, a upravo su srednjoškolski projekti pokazatelj koliko učenici mogu biti angažirani i kreativni u rješavanju problema današnjice. Projekt "Malo pridonosim, puno dobivam" koji već pet godina provodi Srednja škola Delnice, kroz literarne i fotografske natječaje motivira učenike iz cijele Hrvatske na razmišljanje i djelovanje u zaštiti okoliša. U ovoj godini sudjelovale su i učenice Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar, kao i učenica Srednje škole Ivan Švear Ivanić Grad, koje su svojim radovima doprinijele bogatstvu i kvaliteti natječaja. Njihovo sudjelovanje pokazuje važnost povezivanja škola u zajedničkim ekološkim ciljevima. Kroz fotografiju i pisanu riječ, učenici su tematizirali zagađenje, kvalitetu vode te poticali pozitivne promjene u zajednici. Ovaj stručni članak prikazuje iskustva učenica koje su sudjelovale u projektu, obrazovni kontekst u kojem su nastali njihovi radovi te širi utjecaj projekta na ekološku svijest mladih. Aktivnosti škola jasno ukazuju na važnost sustavne edukacije o održivosti kroz kreativne forme. U radu su prikazani odgojno-obrazovni učinci i dometi projekta na nacionalnoj razini. Projekt dokazuje da učenici, uz podršku mentora, mogu biti nositelji promjena i promicatelji održivog razvoja.

Ključne riječi: održivost, srednjoškolski projekti, foto natječaj, literarni radovi, ekološka svijest

1.Uvod

U današnjem društvu suočenom s klimatskim promjenama, gubitkom biološke raznolikosti i sve većim ekološkim izazovima, obrazovni sustav igra ključnu ulogu u oblikovanju svijesti budućih generacija. Posebno mjesto u tom procesu zauzimaju projekti koji omogućuju učenicima aktivno sudjelovanje u promjenama, dajući im glas i priliku da izraze stavove kroz kreativni izričaj. Projekt "Malo pridonosim, puno dobivam", koji od 2020. godine provodi Srednja škola Delnice, upravo je jedan od takvih primjera dobre prakse. Riječ je o projektu koji spaja obrazovanje, umjetnost i održivost kroz dvije forme izražavanja – fotografiju i literarne radove. Projekt ne ostaje ograničen na lokalnu sredinu Delnica, već se širi na nacionalnu razinu, okupljajući učenike iz različitih krajeva Hrvatske. Svake godine broj sudionika raste, a kvaliteta radova sve je viša, što potvrđuju i priznanja dodijeljena školi, poput nagrade Zeleni nositelji promjene. Učenici se kroz ovaj projekt educiraju, istražuju i razvijaju empatiju prema prirodi i društvu. Škole koje sudjeluju prepoznaju važnost integriranja ekoloških tema u svoj kurikulum. Projekt ne promiče samo znanje o održivosti, već i razvoj kreativnog mišljenja, emocionalne pismenosti i društvene odgovornosti kod mladih. U nastavku donosimo iskustva učenica iz Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar te Srednje škole Ivan Švear Ivanić Grad, koje su svojim radovima obogatile ovogodišnje izdanje projekta.

2.Srednja škola Delnice – nositelj projekta

Srednja škola Delnice, kao začetnica i nositelj projekta "Malo pridonosim, puno dobivam", već pet godina uspješno okuplja srednjoškolce iz cijele Hrvatske oko tema zaštite okoliša i održivog razvoja. Projekt obuhvaća literarni i foto natječaj za učenike srednjih škola, a njegovi ciljevi su potaknuti mlade na promišljanje o okolišnim problemima i osvijestiti važnost svakodnevnih, malih akcija koje vode velikim promjenama. Ovogodišnji natječaj okupio je učenike iz 12 škola s područja cijele Hrvatske, čime se potvrdio nacionalni karakter projekta. U okviru završne svečanosti, održane u Gradskoj knjižnici Janet Majnarich u Delnicama, dodijeljene su nagrade najboljim učenicima, a upriličena je i izložba najboljih fotografija i literarnih radova. Projekt uključuje i niz dodatnih aktivnosti, poput edukativnih radionica, simuliranih UN konferencija na satovima geografije, ekoloških protesta i predavanja stručnjaka iz područja šumarstva. Sve te aktivnosti oblikuju cjelovit pristup obrazovanju za održivi razvoj i pokazuju snagu škole kao pokretača promjena. Osim učenika, projekt uključuje i mentore, lokalne dionike i civilni sektor, čime se jača veza između škole i zajednice. Kroz fotografije i tekstove, mladi izražavaju svoje stavove, emocije i prijedloge, dokazujući da njihovo mišljenje ima težinu. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije, što dodatno potvrđuje njegovu relevantnost i održivost.

3.Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar i Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad – sudionici natječaja

U ovogodišnjem izdanju projekta posebno se istaknulo sudjelovanje učenica iz Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar te Srednje škole Ivan Švear Ivanić Grad. Učenice Lana Grudenić, Lana Gegač i Iva Britvić, koje pohađaju prvi razred smjera upravni referent, sudjelovale su u foto natječaju sa snažnim vizualnim porukama koje ukazuju na nužnost očuvanja prirode, uz podršku mentorice Aleksandre Hohnjec,

mag.oec. Kroz objektiv kamere uspjele su prenijeti emociju, zabrinutost i odgovornost koju osjećaju prema okolišu, pokazujući kako umjetnost može biti snažno sredstvo ekološke edukacije. Njihove fotografije bile su zapažene po originalnosti motiva i načinu na koji prenose univerzalne ekološke poruke. Istodobno, učenica Tihana Benko, koja pohađa drugi razred usmjerenja komercijalist u Srednjoj školi Ivan Švear Ivanić Grad, sudjelovala je u literarnom natječaju uz potporu i vodstvo svoje mentorice, mr. sc. Jadranke Dorešić, dipl. oec. Njezin rad tematski se bavio zagađivanjem voda i osobnom odgovornošću svakog pojedinca u borbi za zdraviji i čišći okoliš. Kroz dojmljiv tekst, Tihana je povezala osobnu priču s globalnim problemom, stvorivši snažan emotivni dojam na čitatelja. Mentorstvo nastavnica bilo je ključni čimbenik u uspješnosti ovih radova. Sudjelovanjem u ovom projektu učenice su razvijale ekološku osviještenost, ali i niz generičkih kompetencija važnih za daljnje obrazovanje i život. Upravo ovakvi primjeri potvrđuju kako školski sustav može potaknuti mlade na aktivno i odgovorno sudjelovanje u društvu.

4.Zaključak

Projekt "Malo pridonosim, puno dobivam" primjer je kvalitetne školske prakse koja povezuje obrazovanje s održivošću, kreativnim izražavanjem i društvenom odgovornošću. Učenici iz različitih krajeva Hrvatske, uključujući Bjelovar i Ivanić Grad, pokazali su da imaju znanje, volju i sposobnost da svojim djelovanjem doprinesu zaštiti okoliša. Kroz fotografije i literarne radove izražavali su se autentično i promišljeno, razvijajući pri tom i vlastitu ekološku svijest. Projekt omogućuje učenicima da budu aktivni sudionici promjena, ne samo promatrači. Snažna poruka projekta jest da i najmanji doprinos može imati velik učinak, osobito kad dolazi iz zajedničkog djelovanja i suradnje. Učenice ne samo da su učile o održivosti, već su je i živjele, kroz konkretne zadatke i angažman. Osim pedagoške vrijednosti, projekt ima i snažan društveni i simbolički značaj jer gradi mostove među školama i zajednicama. Umrežavanje učenika i mentora iz različitih sredina stvara temelje za širu kulturu održivosti. Kreativni izražaj u kombinaciji s ekološkom tematikom daje mladima moćan alat da oblikuju budućnost. Ovakve inicijative trebale bi postati dio redovitog obrazovanja jer potiču vrijednosti koje su ključne za 21. stoljeće. Projekt Srednje škole Delnice pokazao je kako obrazovanje može biti nositelj promjene, a učenici pokretači boljeg i zelenijeg svijeta.

5.. Literatura

- [1.] <https://knjiznica-delnice.com/projekt-ss-delnice-malo-pridonosim-puno-dobivam/> (27.7.2025.)
- [2.] <https://malopridonosimpunodobivam.weebly.com/> (27.7.2025.)
- [3.] <https://www.novilist.hr/rijeka-regija/projekt-srednje-skole-delnice-prebacio-lokalnu-razinu-malo-pridonosim-puno-dobivam-ili-bravo-bravo/> (27.7.2025.)